

DISPOSICIONS

DEPARTAMENT DE LA PRESIDÈNCIA

LLEI 3/2020, de l'11 de març, de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris.

El president de la Generalitat de Catalunya

Els articles 65 i 67 de l'Estatut preveuen que les lleis de Catalunya són promulgades, en nom del rei, pel president o presidenta de la Generalitat. D'acord amb l'anterior promulgo la següent

LLEI

Preàmbul

El malbaratament alimentari és un problema que en els darrers anys ha adquirit molta rellevància tant en l'àmbit polític com en el social. S'ha incrementat la consciència social sobre el fet que s'ha de lluitar contra les pèrdues i el malbaratament d'aliments que es generen al llarg de la cadena alimentària. Els models predominants de producció, transformació, distribució i consum d'aliments són incapaços de resoldre els problemes de seguretat i sobirania alimentàries de la població mundial. La dieta de gairebé nou-cents milions de persones és insuficient i pobra, mentre un terç del primer món pateix obesitat a causa d'una ingesta excessiva o inadequada. Segons l'Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació (FAO), s'estima que un terç de tots els aliments produïts en l'àmbit mundial es perden o es malbaraten.

El sistema alimentari actual sovint no considera els aliments com a béns bàsics, sinó com a mercaderies en contextos de relacions desiguals entre els agents alimentaris que condueixen a una sobreproducció i a la ineficiència en l'assignació de recursos i la fixació de preus. En aquest context, les pràctiques comercials deslleials entre els diferents agents de la cadena alimentària s'han identificat com una de les principals causes de generació de pèrdues i malbaratament alimentaris. Però, en la mesura que aquestes pràctiques es manifesten en les relacions comercials d'aquests agents, són regulades per la Llei de l'Estat 12/2013, del 2 d'agost, de mesures per a millorar el funcionament de la cadena alimentària. Aquesta norma regula amb caràcter bàsic el règim jurídic dels contractes alimentaris, prohibeix determinades pràctiques comercials que considera abusives i estableix un règim sancionador propi aplicable a les empreses que, per mitjà d'aquestes pràctiques, distorsionen el correcte funcionament de la cadena alimentària.

Les pèrdues i el malbaratament alimentaris afebleixen l'economia, fan menys competitives les empreses, augmenten la despesa de la llar i obliguen l'Administració a destinar recursos per a gestionar els residus alimentaris. A més, tenen com a efectes la reducció de les terres fèrtils disponibles, la pèrdua de la diversitat biològica, l'excés d'ús d'aigua potable i energia i l'increment de la generació de residus, i són una de les causes del canvi climàtic. Tot i que, no obstant això, en determinades condicions, les parts comestibles dels aliments que queden a l'explotació mateixa, ja siguin reincorporades al sòl o utilitzades per a fer compostatge *in situ*, poden contribuir al desenvolupament de sistemes productius respectuosos amb la conservació de la biodiversitat i el medi. També tenen efectes en l'àmbit social. La crisi econòmica ha impulsat moltes entitats d'iniciativa social i altres organitzacions sense ànim de lucre a treballar per la garantia alimentària de tota la població. Si bé pèrdues i malbaratament alimentaris i pobresa són àmbits diferenciats, aquestes entitats han representat un paper fonamental en la redistribució alimentària, amb nous models de major implicació de les persones beneficiàries i de propostes de reinserció sociolaboral basades en l'economia circular i l'eficiència en l'ús dels recursos.

Cada any a la Unió Europea es malbaraten uns vuitanta-vuit milions de tones d'aliments, i es preveu que aquesta xifra augmentarà exponencialment si no s'adopten mesures preventives. Els costos del malbaratament són de tipus econòmic i mediambiental i afecten els consumidors, els agents de la cadena alimentària i les entitats d'iniciativa social. A més, el cost mediambiental repercuteix en el conjunt de la societat, principalment per mitjà de la creixent escassetat de recursos i els efectes sobre el canvi climàtic. El principal objectiu és, per aquesta raó, la prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris per a evitar que la sobreproducció o

els excedents alimentaris es converteixen en residus.

En un estudi publicat el 2012, l'Agència de Residus de Catalunya quantifica el malbaratament alimentari en la distribució minorista, la restauració i les llars, n'identifica les causes i planteja propostes d'actuació per a reduir-lo. Les principals conclusions són que a Catalunya es malbaraten anualment més de 260.000 tones d'aliments, que corresponen al 7% del que adquireixen les famílies, els restaurants i els comerços i que equivalen a trenta-cinc quilos d'aliments per càpita. La major part del malbaratament (el 58%) es produeix a les llars, seguit dels supermercats (16%), l'hostaleria (12%), el comerç minorista (9%), els serveis d'àpats (4%) i els mercats municipals (1%). En l'àmbit domèstic, les principals causes que influeixen en el malbaratament alimentari són la manca de conscienciació sobre allò que es llença, la poca planificació de les compres, la manca de coneixement sobre les tècniques d'emmagatzematge, la confusió sobre les dates de caducitat i de consum preferent, i els formats de les racions que es poden adquirir en els supermercats.

En l'àmbit europeu no existeix una normativa harmonitzada en aquesta matèria: tot i que hi ha hagut nombrosos intents per a legislar-la, només s'ha aconseguit establir algunes mesures en política agrícola comuna, com ara la supressió de les subvencions a l'exportació, que probablement ha ajudat a prevenir una sobreproducció, o el programa de consum de fruita i llet impulsat a les escoles per a fomentar bons hàbits alimentaris entre els nens i els joves, que pot anar acompanyat de mesures educatives que fomentin la prevenció del malbaratament alimentari. Ara bé, sí que existeix un document que pot actuar com a marc orientador en la matèria, la Resolució del 19 de gener de 2012 del Parlament Europeu sobre com evitar el malbaratament d'aliments: estratègies per a millorar l'eficiència de la cadena alimentària a la Unió Europea, que indica que la lluita contra el malbaratament alimentari s'ha de convertir en una prioritat en l'àmbit europeu. De fet, dins el paquet d'economia circular, la recent Directiva 2018/851/CE del Parlament Europeu i del Consell, del 30 de maig de 2018, per la qual es modifica la Directiva 2008/98/CE sobre els residus, obliga els estats membres a elaborar programes de prevenció de residus alimentaris i a aplicar mesures per a reduir la generació de residus alimentaris, dins el compromís de la Unió Europea i els seus països membres de complir l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 12.3, de reduir a la meitat els residus d'aliments per càpita mundial en la venda al detall i en l'àmbit del consum, i també reduir les pèrdues d'aliments en les cadenes de producció i distribució, incloses les pèrdues després de la collita.

La present llei no pot incloure mesures en l'àmbit de la política agrícola comuna, la política pesquera o la de seguretat alimentària, ja que queden fora de l'abast de les competències de la Generalitat. No obstant això, pretén conscienciar sobre el problema del malbaratament alimentari i habilitar algunes eines que en facin possible la prevenció, amb l'aplicació de la jerarquia de prioritats que inspira la Directiva 2008/98/CE del Parlament Europeu i del Consell, del 19 de novembre de 2008, sobre els residus, i promoure mesures que incentivin la reducció del malbaratament com, per exemple, l'establiment d'acords entre empreses distribuïdores i entitats d'iniciativa social.

Les definicions de la llei respecten els conceptes aplicables de conformitat amb la Directiva 98/83/CE del Consell, del 3 de novembre de 1998, relativa a la qualitat de les aigües destinades al consum humà; la Directiva 2008/98/CE sobre els residus ja citada, modificada per la Directiva 2018/851, del 30 de maig; el Reglament 178/2002 del Parlament Europeu i del Consell, del 28 de gener de 2002, pel qual s'estableixen els principis i els requisits generals de la legislació alimentària; el Reglament 1169/2011 del Parlament Europeu i del Consell, del 25 d'octubre de 2011, sobre la informació alimentària facilitada al consumidor; la llei 12/2007, de l'11 d'octubre, de serveis socials, i el Reglament 651/2014 de la Comissió, del 17 de juny de 2014, pel qual es declaren determinades categories d'ajudes compatibles amb el mercat interior.

Així mateix, s'estableixen les obligacions dels diferents agents que intervenen en la cadena alimentària per a complir els objectius fixats per la llei amb una voluntat clarament preventiva que pretén, des de l'administració competent, promoure i fer divulgació, de manera preferent, de bones pràctiques i accions de sensibilització i l'elaboració d'estudis per a conèixer la quantificació, les causes, el lloc i el moment en què es produeixen les pèrdues i el malbaratament alimentaris. També és voluntat de l'Administració treballar en el disseny d'indicadors d'avaluació; elaborar i difondre guies de bones pràctiques per a reduir les pèrdues i el malbaratament d'aliments dels agents de la cadena alimentària; desenvolupar campanyes d'informació dirigides a consumidors i restauració; promoure acords de compliment voluntari; desenvolupar la col·laboració amb els bancs d'aliments i altres entitats d'iniciativa social; fomentar els canals curts de comercialització, i fomentar les auditories sectorials o d'empreses i el disseny i desenvolupament de nous projectes que permetin millorar l'eficiència en l'aprofitament d'aliments.

Aquesta llei consta de quinze articles, estructurats en quatre capítols. El capítol I, «Disposicions generals», incorpora l'objecte de la llei, l'àmbit d'aplicació i les definicions dels conceptes. El capítol II, «Obligacions dels agents de la cadena alimentària», estableix les obligacions de les empreses de la cadena alimentària, de les entitats d'iniciativa social i altres organitzacions sense ànim de lucre, de les empreses del sector de la restauració i l'hostaleria i de la mateixa Administració pública i el sector públic. El capítol III, «Prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris», estableix mesures de suport i foment del Govern per a prevenir el

malbaratament alimentari. El capítol IV és el règim sancionador. Finalment, la Llei es completa amb dues disposicions addicionals i set disposicions finals.

Capítol I. Disposicions generals

Article 1. Objecte

L'objecte d'aquesta llei és l'establiment d'accions de prevenció per a reduir les pèrdues i el malbaratament alimentaris i d'accions de foment per a augmentar l'aprofitament i la valorització dels aliments al llarg de la cadena alimentària.

Article 2. Àmbit d'aplicació objectiu

Aquesta llei és aplicable a les activitats que duen a terme els agents de la cadena alimentària.

Article 3. Àmbit d'aplicació subjectiu

1. Aquesta llei és aplicable als agents de la cadena alimentària que duen a terme llur activitat en el territori de Catalunya, amb independència del lloc on l'entitat tingui el domicili social.

2. Els agents a què fa referència l'apartat 1 són els següents:

- a) Les empreses alimentàries i les empreses del sector de l'hostaleria o la restauració.
- b) Les entitats d'iniciativa social i altres organitzacions sense ànim de lucre que presten serveis de distribució d'aliments.
- c) L'Administració pública.
- d) Els consumidors.
- e) Els espigoladors.

Article 4. Definicions

Als efectes d'aquesta llei, s'entén per:

- a) *Aliment o producte alimentari*: qualsevol substància o producte destinats a ésser ingerits pels éssers humans o amb probabilitat raonable d'ésser-ho, tant si han estat transformats totalment o parcialment com si no, incloent-hi l'aigua i la resta de begudes i els xiclets, i excloent-ne els pinsos, els animals vius, llevat que estiguin preparats per a ésser comercialitzats per a consum humà, les plantes abans de la collita, els medicaments, els cosmètics, el tabac i els productes del tabac, les substàncies estupefaents o psicotròpiques i els residus i contaminants.
- b) *Residu*: qualsevol substància o objecte del qual el posseïdor es desprèn o té la intenció o l'obligació de desprendre's.
- c) *Residu alimentari*: l'aliment que s'ha convertit en residu.
- d) *Malbaratament alimentari*: els aliments destinats al consum humà, en un estat apte per a ésser ingerits o no, que es retiren de la cadena de producció o de subministrament per a ésser descartats en les fases de la producció primària, la transformació, la fabricació, el transport, l'emmagatzematge, la distribució i el consumidor final, amb l'excepció de les pèrdues de la producció primària.
- e) *Bioresidu*: el residu biodegradable de jardins i parcs, residus alimentaris i de cuina procedents de llars, oficines, restaurants, majoristes, menjadors, serveis de restauració col·lectiva i establiments de consum al detall, i residus comparables procedents de plantes de transformació d'aliments.
- f) *Cadena alimentària*: el conjunt d'activitats que duen a terme els agents als quals és aplicable aquesta llei

CVE-DOGC-A-20072004-2020

que intervenen en la producció, la transformació, la distribució i el consum d'aliments.

g) *Espigolament*: la recol·lecció dels aliments que han quedat al camp després de la collita principal o de les collites sembrades no recollides, amb l'autorització prèvia del titular de l'explotació.

h) *Pèrdues alimentàries*: les parts comestibles dels aliments que queden a l'explotació mateixa, ja siguin reincorporades al sòl o utilitzades per a fer compostatge *in situ*.

i) *Empresa alimentària*: l'empresa pública o privada que, amb ànim de lucre o sense, duu a terme una activitat relacionada amb qualsevol de les etapes de la producció, la transformació i la distribució d'aliments.

j) *Data de consum preferent*: la data fins a la qual un aliment conserva les seves propietats específiques si s'emmagatzema correctament.

k) *Data de caducitat*: la data a partir de la qual la ingesta d'un aliment pot comportar un perill immediat per a la salut humana, utilitzada en el cas d'aliments microbiològicament molt peribles, d'acord amb la normativa de seguretat alimentària.

l) *Prevenció*: les mesures adoptades orientades a evitar que un aliment es converteixi en residu, a reduir la quantitat de residus mitjançant la reutilització dels aliments, i a reduir l'impacte de la generació de residus sobre el medi ambient i la salut humana.

m) *Entitats d'iniciativa social*: les fundacions, associacions, cooperatives, organitzacions de voluntariat i les altres entitats i institucions sense ànim de lucre que aconsegueixen activitats de serveis socials.

n) *Petites empreses*: les empreses que ocupen menys de cinquanta persones i tenen un volum de negocis anual o un balanç general anual no superior a deu milions d'euros.

o) *Microempreses*: les empreses que ocupen menys de deu persones i tenen un volum de negocis anual o un balanç general anual no superior a dos milions d'euros.

p) *Cooperatives*: les societats que agrupen persones físiques o jurídiques amb interessos econòmics comuns, que es doten d'una estructura i un control democràtics amb unes condicions particulars d'adhesió, retirada i exclusió dels socis i que duen a terme una distribució equitativa dels beneficis de l'exercici.

q) *Consumidor*: la persona física que, en el marc de la cadena alimentària, en una prestació de serveis o en el subministrament de béns actua com a destinatari final amb un propòsit aliè a la seva activitat comercial, empresa, ofici o professió.

Capítol II. Obligacions dels agents de la cadena alimentària

Article 5. Obligacions de les empreses de la cadena alimentària, les entitats d'iniciativa social i altres organitzacions sense ànim de lucre que es dediquen a la distribució d'aliments

1. Les empreses alimentàries i les entitats d'iniciativa social i altres organitzacions sense ànim de lucre que es dediquen a la distribució d'aliments tenen les obligacions següents:

a) Disposar d'un pla de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris i aplicar-lo, en els termes que s'estableixin per reglament.

b) Reduir, mesurar i informar anualment sobre la quantificació de les pèrdues i el malbaratament alimentaris, en els termes que s'estableixin per reglament.

c) Comptabilitzar els productes alimentaris que es destinin a la distribució gratuïta o a l'alimentació animal.

d) Adoptar les mesures pertinents per a aplicar a les pèrdues i el malbaratament alimentaris la jerarquia de prioritats de l'article 11, d'acord amb el que s'estableixi per reglament.

e) Evitar actuacions orientades a deixar els aliments en condicions no aptes per al consum o la valorització.

2. Les microempreses resten excloses de les obligacions a què fan referència les lletres *a*, *b* i *c* de l'apartat 1.

3. Les empreses de la cadena alimentària, les entitats d'iniciativa social i altres organitzacions sense ànim de lucre que es dediquen a la distribució d'aliments, per a complir les obligacions a què fa referència l'apartat 1, poden elaborar un pla propi o es poden acollir a plans col·lectius de prevenció de les pèrdues i el

CVE-DOGC-A-20072004-2020

malbaratament alimentaris elaborats amb relació a les diferents etapes de la cadena alimentària, en els termes que s'estableixin per reglament. L'Administració pública, d'acord amb el que estableix l'article 7.h, els ha de facilitar guies per a elaborar aquests plans.

4. Les empreses alimentàries i les entitats d'iniciativa social i altres organitzacions sense ànim de lucre que es dediquen a la distribució d'aliments, a més de complir les obligacions a què fa referència l'apartat 1, han de vetllar per:

- a) Capacitar els treballadors perquè actuïn de manera activa en la reducció del malbaratament alimentari i implicar-los en aquesta acció.
- b) Aplicar mesures per a incentivar la venda de productes amb la data de consum preferent o de caducitat pròxima, d'acord amb la jerarquia de prioritats establerta per l'article 11.
- c) Promoure la prevenció de residus per mitjà d'accions per a reduir el malbaratament alimentari i informar el consumidor sobre els hàbits de consum més responsables.
- d) Fomentar les línies de venda de productes amb imperfeccions o desperfectes.
- e) Promoure el consum dels productes de temporada, els de proximitat, els ecològics i els ambientalment sostenibles.
- f) Incorporar o millorar la informació sobre l'aprofitament dels aliments i dels bioresidus.
- g) Millorar la segregació de la fracció orgànica.
- h) Fomentar la venda d'aliments a granel.

Article 6. Obligacions de les empreses del sector de la restauració i l'hostaleria

1. Les empreses del sector de la restauració i l'hostaleria, a més de les obligacions a què fa referència l'article 5, tenen les obligacions específiques següents:

- a) Promoure el consum de productes de temporada i de proximitat.
 - b) Facilitar al consumidor que es pugui endur, sense cap cost addicional, els aliments que no hagi consumit, i informar d'aquesta possibilitat de manera clara i visible al mateix establiment, preferentment a la carta o al menú.
 - c) Utilitzar envasos, per al trasllat dels aliments no consumits, que siguin aptes per a l'ús alimentari, reutilitzables, compostables o fàcilment reciclables, i admetre que el consumidor duguï el seu propi envàs.
2. Les empreses o entitats gestores de serveis d'àpats o menjadors escolars, en col·laboració amb els centres educatius, han d'establir programes d'educació en la reducció del malbaratament alimentari.
3. S'han d'establir programes de reducció del malbaratament alimentari als hospitals i les residències geriàtriques que ofereixen servei d'àpats o de menjador, que compleixin la jerarquia de prioritats de l'article 11, d'acord amb el que s'estableixi per reglament.

Article 7. Obligacions de l'Administració pública

L'Administració pública i la resta d'entitats del sector públic tenen les obligacions següents:

- a) Incorporar, en els contractes públics i els convenis de gestió de serveis relacionats amb la gestió d'aliments, clàusules per a prevenir les pèrdues i el malbaratament alimentaris.
- b) Crear un sistema d'informació per a recollir i analitzar les dades resultants de les obligacions a què fa referència l'article 5.1.b i c, en els termes que s'estableixin per reglament.
- c) Facilitar la creació d'espais i de sistemes per a la distribució dels excedents alimentaris.
- d) Dotar de recursos econòmics els projectes que incloguin la reducció del malbaratament alimentari i que generin l'ocupació de col·lectius desfavorits.
- e) Elaborar un directori de referència amb la informació de les pèrdues i el malbaratament alimentaris de les empreses i entitats, desglossada per territoris, que faciliti als agents de la cadena alimentària la destinació dels aliments a diferents usos d'acord amb la jerarquia de prioritats establerta per l'article 11.

CVE-DOGC-A-20072004-2020

- f) Vetllar perquè la publicitat institucional, especialment la que va dirigida als menors, fomenti el consum responsable d'aliments.
- g) Elaborar el Pla estratègic de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris, que s'ha de desplegar per reglament.
- h) Facilitar guies per a l'elaboració dels plans propis o col·lectius de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris.
- i) Incloure en els programes d'alimentació a les escoles mesures educatives per a prevenir les pèrdues i el malbaratament alimentaris.
- j) Exercir el control i la inspecció de les activitats objecte d'aquesta llei.

Article 8. Drets de les entitats d'iniciativa social i altres organitzacions sense ànim de lucre que es dediquen a la distribució d'aliments

Les entitats d'iniciativa social i altres organitzacions sense ànim de lucre que es dediquen a la distribució d'aliments tenen els drets següents:

- a) Rebre aliments procedents de la donació i l'espigolament per a poder dur a terme llur tasca d'atenció als col·lectius més desfavorits i llurs projectes socials de caràcter inclusiu.
- b) Rebre assessorament i informació de les administracions públiques, organitzacions del tercer sector social o empreses privades del sector alimentari.
- c) Rebre suport econòmic de les administracions públiques, en tant que vetllen pel dret a una alimentació saludable i generen ocupació, per a comprar aliments bàsics atenent preferentment a criteris de qualitat i d'impacte social dels productes, i no tant a criteris econòmics.

Article 9. Obligacions de les entitats d'iniciativa social i altres organitzacions sense ànim de lucre que es dediquen a la distribució d'aliments

1. A les entitats d'iniciativa social i altres organitzacions sense ànim de lucre que es dediquen a la distribució d'aliments que són objecte d'aquesta llei els és aplicable la normativa en matèria de salut, qualitat, higiene i seguretat alimentàries.

2. A més de les establertes per l'article 5, les entitats d'iniciativa social tenen les obligacions específiques següents:

- a) Mantenir unes pràctiques d'higiene correctes en la conservació i la manipulació dels aliments que tenen a llur disposició.
- b) Mantenir els locals i els equipaments en bon estat de neteja i manteniment.
- c) Disposar dels elements i les infraestructures necessaris per a conservar, manipular i distribuir els aliments en condicions òptimes, especialment els productes frescos.
- d) Promoure projectes que creïn ocupació i inserció sociolaboral, treballant des d'una perspectiva de solidaritat i cohesió social.

3. Les entitats d'iniciativa social i altres organitzacions sense ànim de lucre que es dediquen a la distribució o a la comercialització d'aliments dins el marc de projectes socials de caràcter inclusiu no tenen responsabilitat civil, penal ni administrativa sobre els possibles defectes de naturalesa, aspecte, durada o envasament dels aliments, llevat que aquests defectes siguin derivats d'actes negligents o de conductes intencionades per a causar-los.

Article 10. Drets dels consumidors

1. Els consumidors tenen els drets següents:

- a) Rebre informació per part de l'Administració pública i de les empreses alimentàries sobre programes de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris.

CVE-DOGC-A-20072004-2020

- b) Obtenir informació veraç i suficient sobre l'estat dels aliments que reben com a donació.
 - c) Accedir a les dades del sistema d'informació a què fa referència l'article 7.b.
 - d) Endur-se dels establiments de restauració els aliments que no hagin consumit.
2. Resten exclosos de la facultat establerta per la lletra *d* de l'apartat 1 els aliments servits procedents dels serveis que no hagin estat contractats directament pel consumidor.

Article 11. Jerarquia de prioritats dels agents

Els agents de la cadena alimentària han d'adaptar llurs actuacions a la jerarquia de prioritats següent:

- a) Prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris.
- b) Utilització per a l'alimentació humana.
- c) Utilització per a l'alimentació animal.
- d) Valorització material per mitjà de la recuperació d'elements i substàncies contingudes en els residus alimentaris per a usos industrials.
- e) Valorització material per mitjà de l'obtenció de compost de qualitat.
- f) Valorització energètica per mitjà de l'obtenció de biogàs.
- g) Altres tipus de valorització energètica.
- h) Eliminació.

Capítol III. Prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris

Article 12. Pla estratègic de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris

1. El Govern, amb la col·laboració del Consell Català de l'Alimentació, ha d'elaborar el Pla estratègic de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris, que s'ha d'actualitzar amb una periodicitat màxima de cinc anys.
2. El Govern ha d'aplicar el Pla estratègic de prevenció amb la col·laboració i la cooperació dels agents que són objecte d'aquesta llei.
3. El Pla estratègic de prevenció ha d'incorporar les dades següents, que han d'ésser publicades anualment pel Govern:
 - a) La planificació general de les accions que s'han de dur a terme per a prevenir les pèrdues i el malbaratament alimentaris.
 - b) La quantificació de les pèrdues i el malbaratament alimentaris en les diferents etapes de la cadena alimentària.
 - c) L'anàlisi de les causes de les pèrdues i el malbaratament alimentaris.
 - d) La concreció d'objectius.
 - e) Les actuacions de suport i de foment.
 - f) Els indicadors d'avaluació.
 - g) Els responsables d'aplicar els objectius.
4. El Pla estratègic de prevenció ha d'estar dotat amb recursos econòmics suficients per a assumir-ne el desplegament.
5. El Govern ha d'avaluar el Pla estratègic de prevenció amb una periodicitat biennal, valorar l'execució de les seves polítiques i línies estratègiques i informar-ne el Consell Català de l'Alimentació i el Parlament de

Catalunya.

6. El Pla estratègic de prevenció, un cop aprovat pel Govern, ha d'ésser tramès al Parlament perquè s'hi pronunciï.

Article 13. Mesures de suport i foment per a la prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris

1. L'Administració pública i les empreses alimentàries, per a prevenir les pèrdues i el malbaratament alimentaris, han de dur a terme les accions següents:

- a) Fomentar el coneixement de les pèrdues i el malbaratament alimentaris.
- b) Fomentar campanyes informatives i de sensibilització per a prevenir les pèrdues i el malbaratament alimentaris i l'impacte en la sostenibilitat econòmica, social i ambiental que comporten, i conscienciar sobre la necessitat d'afavorir un consum responsable.
- c) Fomentar que les dates de consum preferent es fixin de manera responsable.
- d) Incentivar l'aprofitament d'aliments amb la data de consum preferent superada.
- e) Fomentar bones pràctiques comercials, al llarg de la cadena alimentària, per a prevenir les pèrdues i el malbaratament alimentaris.
- f) Incentivar l'adopció d'acords o convenis de col·laboració entre els agents de la cadena alimentària i les entitats d'iniciativa social.
- g) Impulsar projectes cívics, comunitaris, de participació ciutadana i de voluntariat que tinguin la finalitat de sensibilitzar i promocionar les pràctiques per a prevenir les pèrdues i el malbaratament alimentaris, preferentment els projectes d'inserció sociolaboral o d'atenció de col·lectius vulnerables.

2. L'Administració pública, a més de les incloses a l'apartat 1, ha de dur a terme les accions següents:

- a) Sensibilitzar, formar i capacitar tots els agents de la cadena alimentària sobre la necessitat de prevenir les pèrdues i el malbaratament alimentaris, recuperar el valor dels aliments i promoure'n l'aprofitament, i especialment sobre la diferència entre la data de consum preferent i la data de caducitat.
- b) Incloure, dins els plans educatius, elements de conscienciació, informació i educació sobre les pèrdues i el malbaratament alimentaris.
- c) Promoure la recerca i la innovació per a explorar noves vies de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris i d'aprofitament dels aliments, incentivant la tasca de les universitats i dels instituts de recerca tecnològica alimentària.
- d) Fomentar mesures de suport als artesans i als productors agraris i ramaders que siguin autònoms o microempreses.
- e) Promocionar instruments econòmics i financers i incorporar la prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris i l'aprofitament dels aliments com a criteris per a valorar en les accions de foment de les activitats empresarials, en el marc del desenvolupament de l'economia circular i la bioeconomia i la mitigació del canvi climàtic.
- f) Incorporar la prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris entre els requisits dels distintius de qualitat ambiental, els sistemes de gestió ambiental i altres instruments equivalents.

Capítol IV. Règim sancionador

Article 14. Infraccions

1. Les accions o omissions que contravinguin les obligacions establertes per aquesta llei tenen el caràcter d'infraccions administratives.
2. Les infraccions es classifiquen en greus i lleus.

CVE-DOGC-A-20072004-2020

3. Són infraccions greus:

- a) Dur a terme una activitat dins l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei sense disposar d'un pla de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris, o amb un pla que sigui defectuós, o bé no aplicar-lo.
- b) No quantificar les pèrdues i el malbaratament alimentaris o no informar-ne anualment.
- c) No aplicar a les pèrdues i el malbaratament alimentaris la jerarquia de prioritats de l'article 11.
- d) No evitar actuacions orientades a deixar els aliments en condicions no aptes per al consum o la valorització.

4. Són infraccions lleus:

- a) No permetre al consumidor que s'endugui, sense cap cost addicional, els aliments que no hagi consumit.
- b) No informar sobre la possibilitat d'endur-se els aliments no consumits, de manera clara i visible, al mateix establiment, preferentment a la carta o al menú.
- c) No facilitar envasos per al trasllat dels aliments no consumits, o no permetre fer-ho en envasos duts pel mateix consumidor.
- d) No destinar els aliments que hagin superat la data de consum preferent als usos a què fa referència l'article 11, per l'ordre de preferència establert pel mateix article, d'acord amb el que s'estableixi per reglament.
- e) Comprar productes alimentaris per mitjà de pràctiques comercials que el reglament de desplegament d'aquesta llei defineixi com a deslleials o que siguin contràries a les normes de la competència que induïxin o fomentin malbaratament alimentari al proveïdor.

Article 15. Sancions

1. Per l'incompliment de les obligacions recollides per l'article 9, s'imposen les sancions establertes per la Llei 14/2003, del 13 de juny, de qualitat agroalimentària, i per la Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública.
2. Per la comissió d'infraccions recollides per l'article 14.3, s'imposen les sancions establertes pel text refós de la Llei reguladora dels residus, aprovat pel Decret legislatiu 1/2009, del 21 de juliol.
3. Per la comissió d'infraccions recollides per l'article 14.4. *a*, *b* i *c*, s'imposen les sancions establertes per la Llei 22/2010, del 20 de juliol, del Codi de consum de Catalunya.
4. Per la comissió d'infraccions recollides per l'article 14.4. *d* i *e*, s'imposen les sancions establertes per la Llei 18/2017, de l'1 d'agost, de comerç, serveis i fires.

Disposicions addicionals

Primera. Funcions del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació

El Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, com a departament competent en matèria d'alimentació i regulador de la cadena alimentària, té funcions d'impulsar la prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris i l'aprofitament dels aliments al llarg de la cadena alimentària, i d'exercir-ne el control i la inspecció en l'àmbit de les seves competències.

Segona. Contingut del Pla estratègic de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris

El contingut del Pla estratègic de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris, a què fa referència l'article 12.3, s'ha d'establir per reglament.

Disposicions finals

Primera. Modificació de la Llei 9/2004

S'afegeix una lletra, la q, a l'apartat 1 de l'article 3 de la Llei 9/2004, del 24 de desembre, de creació de l'Agència Catalana del Consum, amb el text següent:

«q) Vetllar perquè es duguin a terme els mecanismes d'informació amb relació a l'aprofitament dels aliments i la prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris.»

Segona. Foment d'instruments econòmics

El Govern, des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, ha de promoure instruments econòmics per a fomentar la prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris, prioritzant les línies d'ajuts financers que fomentin l'economia circular, la prevenció de residus, la cooperació i innovació, la millora de la competitivitat de les indústries agroalimentàries, el foment de les inversions per a mitigar el canvi climàtic, la promoció de la venda de proximitat i la transformació d'aliments per a finalitats socials.

Tercera. Aprovació del Pla estratègic de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris

El Govern ha d'aprovar el Pla estratègic de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris, a què fa referència l'article 12, en el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

Quarta. Regulació de l'espigolament

1. El Govern, en el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, ha de regular l'espigolament com a activitat complementària i sense ànim de lucre per a la prevenció de les pèrdues alimentàries.

2. La regulació a què fa referència l'apartat 1 ha d'incloure, com a mínim, els aspectes següents:

a) Els principis i l'objecte de la regulació de l'activitat de l'espigolament.

b) Les condicions que han de complir les entitats i empreses d'economia social i solidària i organitzacions sense ànim de lucre per a dur a terme l'activitat de l'espigolament.

c) Els requisits del document pel qual els productors, la pagesia i les empreses donen el consentiment als espigoladors perquè duguin a terme l'activitat de l'espigolament a l'explotació agrària.

d) Les condicions en què s'ha de dur a terme l'activitat de recol·lecció, condicionament o transformació del producte espigolat, perquè el producte final que es destini a les persones en situació d'exclusió social compleixi totes les disposicions de la normativa de salut, higiene, seguretat i qualitat alimentàries.

e) La promoció de la inserció laboral dels col·lectius desfavorits per mitjà de plans d'ocupació que complementin la tasca de l'espigolament.

f) La concreció de la normativa sectorial en matèria de salut, higiene i seguretat alimentàries aplicable a l'activitat de l'espigolament.

Cinquena. Desplegament de la Llei

El Govern, en el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, ha d'aprovar el reglament que la desplegui.

Sisena. Disposicions amb augment de crèdits o disminució d'ingressos

Els preceptes que eventualment comportin despeses amb càrrec als pressupostos de la Generalitat produeixen efectes a partir de l'entrada en vigor de la llei de pressupostos corresponent a l'exercici pressupostari immediatament posterior a l'entrada en vigor de la present llei.

CVE-DOGC-A-20072004-2020

Setena. Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor l'endemà d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertorqui la facin complir.

Palau de la Generalitat, 11 de març de 2020

Joaquim Torra i Pla

President de la Generalitat de Catalunya

(20.072.004)